

Arena-programmet

Programbeskrivelse

Godkjent av Programrådet for Arena og NCE 20. februar 2008

1. Kort beskrivelse av Arena-programmet

Arena-programmet tilbyr faglig og finansielle støtte til langsiktig utvikling av regionale næringsmiljøer. Miljøene kan ha karakter av næringsklynger eller kan representere mer umodne relasjoner mellom bedrifter og relaterte kunnskaps- og utviklingsaktører.

Formålet med utviklingsprosessene er å forsterke miljøenes evne til innovasjon, dette gjennom å etablere et sterkere og mer dynamisk samspill mellom næringsaktører, FoU- og utdanningsaktører og offentlige aktører. Utgangspunktet skal være et klart uttrykt potensial for økt verdiskaping. Samarbeidet skal være langsiktig og målrettet, men samtidig være bredt orientert mot å forsterke innovasjonssamarbeidet, den internasjonale orienteringen, tilgangen på kompetanse, nyetableringer, m.m. Arena-programmet støtter ordinært hovedprosjekter i en 3-års periode, men kan forlenge perioden med ytterligere 2 år når det er særskilte grunner for det.

Arena er et nasjonalt program eid av Innovasjon Norge, SIVA og Forskningsrådet. Programmet godkjenner nye prosjekter med grunnlag i åpne utlysninger, faste utvelgelseskriterier og -prosedyrer. Programmet har en nær dialog med det regionale virkemiddelapparatet, som har ansvaret for å støtte utviklingen av nye prosjektinitiativ, gjennom forstudier og forprosjekter.

2. Programmets utvikling

Arena ble etablert som program i 2002, basert på flere regionale pilotprosjekter. Disse hadde som formål å utvikle bedre samspill mellom næringslivet, FoU-miljøer og offentlige aktører innenfor definerte sektor og regioner. Pilotprosjektene hentet blant annet viktige impulser fra Forskningsrådets REGINN-program (1998-2001).

I forbindelse med programmets oppstart ble det etablert en Styringsgruppe for Arena, med formål å lede programmets strategiske utvikling og beslutte hvilke prosjekter som skulle iverksettes. Den første programbeskrivelsen, datert 01.12.2002, nedfeller programmets mål og strategier i den første fasen. Innovasjon Norge (SND fram til 2004) har hatt det operative ansvaret for programmet. Forskningsrådet og SIVA har vært medeiere, førstnevnte også som finansiell bidragsyter.

Arena foretok en første utlysning i 2002, og har senere basert seg på årlige, nasjonale utlysninger. Nye Arena-prosjekter har blitt valgt ut gjennom vurderinger ut fra definerte kriterier. Det har gjennomgående vært en hard konkurranse om å bli valgt ut som Arena-prosjekt.

Programmet har blitt gradvis bygget opp, fra en prosjektportefølje på 5 prosjekter og en budsjetttramme på ca 6 mill kr i 2002 til en portefølje på rundt 20 prosjekter og en budsjetttramme på vel 30 mill kr.

Programmets tilbud har vært finansielle støtte til gjennomføring av forprosjekter og hovedprosjekter, kombinert med faglig støtte, i form av nettverkssamlinger, kurs og rådgivning.

Arena-programmet har gjennomført løpende strategiske diskusjoner om sin rolle, organisering og sitt tilbud. I perioden 2003-2005 ble det gjennomført en følgeevaluering av programmet; denne ga løpende innspill til programledelsen om forbedringsbehov. I 2006 ble det iverksatt en midtveisevaluering, med formål å belyse programmets rolle,

resultater og effekter. Midtveiseevalueringen ble rapportert i februar 2007 og lagt til grunn for en grundig diskusjon av programmets videre utvikling.

Reviderte programbeskrivelser datert 23.04.2004 og 19.06.2006 gjenspeiler de endringer som er foretatt underveis. Foreliggende reviderte programbeskrivelse innebærer ytterligere endringer. Det er likevel grunn til å si at programmets hovedstrategi hele veien har ligget fast: Faglig og finansiell støtte til flerårige utviklingsprosesser i regionale næringsmiljøer og klynger, basert på samarbeid mellom næringsliv, FoU og det offentlige. Arena har vært og er et nasjonalt program, med årlige utlysninger, definerte utvelgelseskriterier og en utvelgelsesprosess uten regionale eller sektorielle føringer. Å oppnå status som Arena-prosjekt har vært et kvalitetsstempel.

3. Målsettinger

Hovedmål:

Arena skal styrke regionale næringsmiljøers evne til innovasjon og verdiskaping gjennom økt samspill mellom næringsaktører, kunnskapsmiljøer og det offentlige.

Delmål:

Programmets engasjement i *Arena-prosjekter* skal resultere i:

1. Økt internt og eksternt samspill
 - Faste, organiserte samarbeidsfora og møteplasser
 - Økt tillit og reduserte barrierer for samarbeid mellom deltakerne
 - Nye eller forsterkede relasjoner med eksterne aktører, nasjonalt og internasjonalt
2. Mer innovative og samarbeidsorienterte bedrifter
 - Samarbeidsgrupperinger med innovasjon som formål
 - Konkrete innovasjonsprosjekter basert på samarbeid mellom flere aktører
 - Deltakerbedrifter med høyere innovasjonsevne og –aktivitet
3. Mer næringslivsorienterte FoU- og utdanningsmiljøer
 - Økt engasjement fra FoU-miljøene i utviklingsprosesser og –prosjekter
 - Økt engasjement fra utdanningsinstitusjoner for å bidra til langsiktig tilgang på kvalifisert personell

Programmets samlede virksomhet skal i tillegg resultere i:

4. Økt forståelse i nærings- og kunnskapsmiljøer og hos offentlige utviklingsaktører for betydningen av langsiktig samarbeid
 - Konkrete samarbeidsinitiativ og prosesser inspirert av erfaringer og arbeidsmetodikk fra Arena
5. Økt kompetanse og engasjement fra policy- og virkemiddelaktørens side
 - Økt kunnskap om innretningen av offentlige stimuleringstiltak
 - Økt samspill mellom relaterte og komplementære offentlige virkemidler
 - Økt fokus på klyngeutvikling i innovasjons- og regionalpolitikken

Delmålene vil bli ytterligere operasjonalisert og fulgt opp i programmets resultatoppfølgingssystem, jf. pkt 10 under.

4. Programmets rasjonale og samfunnsøkonomisk begrunnelse

Bedrifiers konkurranseevne er i stor og økende grad avhengig av evnen til kontinuerlig innovasjon, som igjen er basert på evnen til aktivt samarbeid med andre bedrifter, kunnskapsmiljøer og andre partnere. Bedrifter vil ha en fordel av å ha tilhørighet til et godt utviklet lokalt/regionalt næringsmiljø, der en har en konsentrasjon av konkurrerende og/eller konkurrerende bedrifter, krevende kunder, spesialiserte underleverandører, og relevante FoU- og utdanningsinstitusjoner. En slik situasjon utløser imidlertid ikke i seg selv et konkret og nyttig samarbeid. Det må være reelle felles interesser mellom aktørene, og det må utvikles en kultur og en infrastruktur som stimulerer samarbeidet.

En næringsklynge eller et næringsmiljø *kan* bidra til:

- Økt produktivitet og effektivitet, ved at:
 - bedriftene har lettere tilgang til viktige innsatsfaktorer,
 - ny kunnskap kan spres raskere,
 - det vil være bedre muligheter for å etablere samarbeid basert på komplementære roller
- Økt innovasjonsaktivitet, ved at:
 - nærhet til konkurrenter, kunder og samarbeidspartnere gir bedre tilgang til nye ideer
 - det er lettere å finne partnere for gjennomføring av innovasjonsaktiviteter
- Økt kommersialisering og flere nyetableringer, ved at:
 - kjernevirksomheten gir grunnlag for nye leverandører
 - kjernekompetansen gir grunnlag for spin-offs
 - miljøets attraktivitet tiltrekker seg nye virksomheter

Dette er *muligheter* som har bedre sjanse for å bli realisert dersom det tas initiativ til å bringe aktørene sammen, systematisk utforske samarbeidsmuligheter, og stimulere til konkrete samarbeidstiltak.

Ofte vil det være barrierer som hindrer et effektivt samarbeid: Manglende tillit mellom aktørene, manglende ressurser til å iverksette samarbeidsprosesser, manglende institusjonell infrastruktur for samarbeid, eller manglende kompetanse. Offentlige virkemiddelaktører kan redusere slike barrierer og gjennom dette utløse, forsterke og aksellerere samarbeidsbaserte utviklingsprosesser i regionale næringsmiljøer.

Arena-programmet er basert på en akseptert prinsipp i gjeldende regelverk for statsstøtte; at det offentlige *kan* støtte utviklingsprosesser i klynger og næringsmiljøer, med formål å redusere en såkalt systemsvikt. Statsstøtteregelverket gir nærmere retningslinjer for omfanget av støtten og hvilke typer aktiviteter som kan støttes. Programmet baserer seg på disse retningslinjene.

5. Målgruppe

Samarbeidsgrupperinger

Programmet retter seg mot *grupperinger* av bedrifter og relevante kunnskapsmiljøer og offentlige aktører. Grupperingen er definert og avgrenset gjennom at aktørene:

- befinner seg innenfor et geografisk avgrenset miljø
- har felles tilhørighet til en næringssektor, en verdikjede, et kompetanseområde, et markedsområde
- har identifisert felles interesser, som gir grunnlag for økt samspill og samarbeid

En slik gruppering kan ha karakter av en *næringsklynge*, definert som en regional konsentrasjon av spesialiserte næringsaktører, relaterte bedrifter, kunnskapsaktører og offentlige aktører, og med samspill og samarbeid mellom aktørene. Grupperingen kan

imidlertid også være basert på et mindre utviklet ressursgrunnlag og aktørsamarbeid. Det må da likevel kunne karakteriseres som et regionalt *næringsmiljø*, som kan ha potensial til å utvikle klyngekarakter.

Innenfor disse samarbeidsgrupperingene er det bedriftene som er den viktigste aktørgruppen. Bedriftene er den viktigste drivkraften i miljøets utvikling og bedriftsgruppens interesser skal være utgangspunktet for samarbeidet. FoU- og utdanningsinstitusjonene, de offentlige aktørene og øvrige utviklingsaktører, er støttespillere for bedriftsmiljøet.

Samarbeidsgrunnlag

Næringsklyngen eller næringsmiljøet må ha etablert et fundament for samarbeidet, som definerer hva det skal samarbeides om og hva ambisjonene skal være. Den konkrete målgruppen er således grupperinger som har tatt konkrete initiativ til et organisert samarbeid.

Det forutsettes at samarbeidsgrupperingen er åpen for de aktører som passer inn i det strategiske fundamentet, og som er villig til å forplikte seg i forhold til de prinsippene som gjelder for deltakelse.

Programmet kan støtte næringsmiljøer som er i en tidlig utviklingsfase, både når det gjelder marked og teknologi. Programmet kan også engasjere seg i mer modne næringsmiljøer, da med en klar ambisjon om å bidra til nødvendig fornyelse av etablerte markeder eller teknologier.

Arena-programmet er åpent for prosjektinitiativ i alle regioner og sektorer, herunder nye samarbeidskonstellasjoner på tvers av sektorer og administrative regiongrenser.

For prosjektinitiativ med utspring i veletablerte næringssektorer, forutsettes det at prosjektet har prinsipiell støtte i regionale utviklingsstrategier. Dersom prosjektinitiativet representerer et miljø eller en sektor i en tidlig utviklingsfase eller en ny samarbeidskonstellasjon som omtalt over, vil programmet ikke stille krav om tilsvarende forankring i regionale utviklingsstrategier.

6. Målgruppens behov

Programmet retter seg mot konkrete initiativ til samarbeid om krevende utviklingsoppgaver som vil styrke miljøets innovasjonsevne. Det finnes ingen faste oppskrifter på hvordan utviklingsprosessene bør gjennomføres for at arbeidet skal gi suksess. Deltakernes behov og ambisjoner i oppstarten av initiativet kan være ulike og til dels lite artikulerte. Målgruppens behov, generelt uttrykt, vil være å utvikle og gjennomføre en utviklingsprosess som:

- tar utgangspunkt i deltakernes felles interesser
- har et strategisk og langsiktig fokus
- har bred deltakelse og et bredt perspektiv
- har tilstrekkelig tyngde og framdrift
- er orientert mot å skape best mulige resultater

Det er særlig grunn til å framheve behovet for bredde og åpenhet i både de strategiske perspektivene og i konkrete tiltak. Dette forutsetter et mangfold i deltakelsen, med hensyn til både alder, bakgrunn, arbeidslivserfaring og kjønn. Økt deltakelse fra kvinner vil være et behov i svært mange utviklingsprosesser.

Mer konkret vil programmets støtte orienteres mot målgruppens behov for:

- god ledelse og fasilitering av utviklingsprosessene
- relevante arbeidsmodeller og verktøy for utviklingsprosesser i klynger

- katalysatormidler som kan bidra til å hjelpe fram og utvikle ideer til nye prosjekter
- koplinger til relevante samarbeidspartnere utenfor prosjektpartnerskapet
- tilstrekkelig langsiktighet og strategisk endringsperspektiv i utviklingsprosessen

7. Programmets rolle og tilbud

Roller

Programmet gir finansiell og faglig støtte til gjennomføring av flerårige *hovedprosjekter*. Programmet gir ikke, som tidligere, direkte støtte til forberedelser til hovedprosjekter, i form av forprosjekter.

Både i utvelgelsen og oppfølgingen av hovedprosjekter, og i utviklingen av faglige støttetjenester, skal programmet legge vekt på kontinuerlig læring og utvikling. Dette innebærer at programmet også bør engasjere seg i prosjekter som byr på nye tilnærminger og utfordringer, for å kunne utvide erfaringsgrunnlaget. Også programmets arbeidsmodeller må kontinuerlig videreutvikles.

Finansieringsstøtte

Arena bidrar med delfinansiering av basisaktiviteter i hovedprosjektene:

- Fasilitering/ledelse av utviklingsprosessene
- Utvikling av møteplasser og nettverk
- Strategiutvikling og analysestøtte
- Kommunikasjon og branding
- Kompetanseutvikling
- Tidligfase ide- og prosjektutvikling (forstudier og forprosjekter)

Konkrete utviklingsprosjekter, samt etablering og drift av fysisk infrastruktur, finansieres ikke av Arena, men må søkes finansiert gjennom ordinære private og offentlige finansieringsordninger.

Arena-programmet kan finansiere inntil 50 % av kostnadene til basisaktiviteter. Dette er også maksimal finansieringsandel for statlig støtte. Øvrig finansiering må komme fra prosjektets deltakere, i form av midler eller timeinnsats kanalisert inn til gjennomføring av basisaktiviteter nedfelt i handlingsplanen.

Arenas Håndbok gjør nærmere rede for finansieringsprinsippene.

Faglig støtte

Den faglige støtten omfatter:

- Faglige møteplasser for prosjektledere/prosjektansvarlige: Prosjektsamlinger, fagseminarer og studieturer
- Støtteverktøy: Håndbok, arbeidsmodeller og verktøy
- Formidling av erfaringer gjennom programmets nettsted og i andre fora
- Rådgiving til prosjektledere: Faglig rådgivning (en-til-en), kollegabasert veiledning, coaching
- Kurs i klyngeutvikling (sammen med andre målgrupper)
- Koplinger mot andre relevante tilbud; nasjonalt og internasjonalt

Den faglige støtten er organisert gjennom programmets *læringsarena*.

Prosjektene varighet

Arena støtter ordinært hovedprosjekter over tre år. Prosjektet skal ved oppstart ha en plan for hva som skal oppnås etter tre år, og noen foreløpige ideer om videre utvikling etter at Arenas engasjement er avsluttet. Dersom særlige forhold tilsier det, kan

programmet støtte prosjektene for ytterligere to år. Det er utarbeidet spesifikke kriterier for vurdering av grunnlaget for slik utvidelse.

Bistand til forberedelser av hovedprosjekter

Innovasjon Norges distriktskontorer kan bistå med faglig og finansiell støtte til forprosjekter. Arena-programmet vil kunne tilby faglig støtte basert på programmets erfaringer.

8. Organisering av programmets leveranser

Roller og ansvar knyttet til programmets leveranser

Arena-programmet har felles eiere og organisasjon med NCE-programmet, som er et klyngeutviklingsprogram rettet mot de mest vekstkriftige og internasjonalt orienterte næringsklyngene i Norge.

- *Innovasjon Norge, Forskningsrådet og SIVA* eier programmet, med førstnevnte som hovedansvarlig for forvaltningen av programmets ressurser og gjennomføring av programmets aktiviteter. Innovasjon Norge rapporterer om programmets virksomhet til sin eier og programmets finansiører.
- *Programrådet for Arena og NCE* er tillagt ansvaret for programmets strategiske utvikling og beslutninger om hvilke prosjekter programmet skal engasjere seg i. Programrådet er nedsatt av de tre eierne av programmene. Programrådet er sammensatt av representanter fra de tre eierne, samt eksterne deltakere fra næringsliv, forskning og forvaltning. Programrådet ledes av Innovasjon Norges representant.
- *Programsekretariatet for Arena og NCE* har det operative ansvaret for utviklingen og gjennomføringen av programmet. Programledelsen er forankret i Innovasjon Norge, som hovedansvarlig for Arena. En *programleder* har det overordnede ansvaret for programmet. Et antall personer knyttet opp til programledelsen, har en rolle som *prosjektrådgivere* overfor Arena-prosjektene.
- *Innovasjon Norges distriktskontorer* har ansvaret for å fremme og følge opp bevilgningene til prosjektene. Kontorene har også en faglig oppfølgingsrolle overfor prosjektene. Dette skal bidra til at prosjektene får en god tilknytning til andre relevante utviklingsprosesser og aktiviteter i regionen, og kan utnytte relevante faglige og finansielle ressurser i virkemiddelapparatet og i kunnskapsmiljøer. Disse oppgavene ivaretas gjennom en *kundeansvarlig* på kontorene.
- *Forskningsrådet* bistår i utviklingen av Arena-prosjektene gjennom dedikerte kontaktpersoner for hvert prosjekt. Disse vil delta som observatører i prosjektenes styringsgrupper, og/eller gjennom annen systematisk dialog med prosjektene.

Roller og ansvar knyttet til gjennomføring av Arena-prosjektene

Programmet krever at prosjektene er organisert med følgende funksjoner:

- *En styringsgruppe* som representerer prosjektets deltakere og interessenter på god måte. Styringsgruppens leder er (ordinært) *prosjektansvarlig*.
- *En kontraktspartner* som er en juridisk enhet som kan forvalte de ressurser som stilles til disposisjon til prosjektet fra Arena og øvrige finansiører.
- *En prosjektleder* som har det daglige, operative ansvaret for prosjektet.

Utvelgelse av prosjekter

Arena-programmet rekrutterer nye prosjekter gjennom *årlige utlysninger*. Utlysningene beskriver de formelle kravene til prosjektene, kriterier for vurdering av prosjektforslagene og vurderings- og beslutningsprosedyre.

Kravene til prosjektsøknadene omfatter bestemmelser om hvem som er legitim søker, og krav til innhold i og format på søknaden.

Søknadene sendes til programledelsen. Søknaden skal følges av en uttalelse fra Innovasjon Norges distriktskontorer, som forutsettes å ha kundeansvaret for prosjektene.

Kriteriene for utvelgelse gis mer spesifikt i utlysningene, men vil normalt omfatte følgende forhold:

- Prosjektenes ressursfundament
- Etablerte relasjoner mellom deltakerne
- Prosjektets kvalitet; med hensyn til mål, strategier, handlingsplan, forankring, finansiering, m.m
- Utviklingspotensialet i miljøet og prosjektets muligheter for å utløse og forsterke utviklingsprosessene
- Særskilte kriterier (hva slags type miljø/klynge, strategiske tilnærming, eller andre forhold som beskrives i hver utlysning)

Det vil bli lagt vekt på at prosjektet trekker opp ambisjoner og tiltak for å sikre mangfold i utviklingsprosessene, herunder aktiv deltakelse fra begge kjønn.

Prosedyren for utvelgelse vil ordinært skje i følgende trinn:

- Programledelsen vurderer om søknaden kan aksepteres ut fra de formelle kravene
- Et eksternt ekspertpanel vurderer søknadene ut fra de gitte kriteriene
- Programledelsen foretar ytterligere vurderinger og fremmer innstilling til:
- Programrådet for Arena og NCE, som beslutter hvilke nye prosjekter som skal aksepteres

Kontrakter med prosjektene

På grunnlag av Programrådets beslutninger, foretar Innovasjon Norge bevilgninger til prosjektene. Det utformes også en kontrakt mellom Innovasjon Norge og prosjektet, ved kontraktspartner og styringsgruppens leder (prosjektansvarlig). Kontrakten beskriver partenes forpliktelser i forbindelse med gjennomføring av prosjektet.

9. Ressursfundament

Programmet finansierer sin virksomhet gjennom bevilgninger fra, i hovedsak:

- Kommunal- og regionaldepartementet
- Nærings- og handelsdepartementet

Programmet blir av Innovasjon Norge tildelt en budsjetttramme som er fordelt på:

- Disponible midler til finansiell støtte til Arena-prosjekter og lærings- og utviklingstiltak for prosjektene
- Timer og finansielle ressurser til administrasjon av programmet

10. Resultatoppfølging

Programmets evaluering og rapportering

Arena-programmets innretning, gjennomføring og resultatoppnåelse er tidligere belyst gjennom en *følgeevaluering* (2003-2005) og en *midtveiseevaluering* (2006-2007). En ny ekstern evaluering med fokus på resultater og effekter vil bli iverksatt i 2010.

Programmet utarbeider hvert år en årsrapport, basert på rapporter fra hvert Arena-prosjekt.

Prosjektene evaluering og rapportering

Arena-prosjektet skal i henhold til kontrakten med programmet levere følgende:

- *Årsrapport*, som inneholder en oppsummering og vurdering av aktiviteter og resultater, kvantitative og standardiserte data om prosjektene deltakere, aktiviteter og resultater, samt to historier om utvalgte aktiviteter eller resultater som kan være av interesse for andre.
- *Resultatrapport*, som grunnlag for årlige fornyelser av bevilgninger og kontrakter. Resultatrapportene har fokus på realisering av avtalte mål.
- *Sluttrapport*, som skal gi en oppsummering og vurdering av prosjektets aktiviteter og resultater ved avslutningen av prosjektet. Denne skal også gjøre rede for hvordan utviklingsprosessene kan videreføres etter at Arenas engasjement opphører. Rapportene skal også gi kommentarer til en:
- *Sluttevaluering*, som er en ekstern evaluering av prosjektet ved avslutning. Evalueringen bestilles og bekostes av prosjektet.

Dialogbasert resultatoppfølging

Den formelle og dokumentbaserte resultatoppfølgingen suppleres med en løpende dialog mellom programledelse/kundeansvarlig og de enkelte prosjektene. Denne dialogen vil gi en bedre, og viktig, forståelse av forutsetninger og barrierer for å kunne gjennomføre planlagte aktiviteter og for å kunne realisere de mål som er satt opp. Den kan gi relevante forklaringer på de forhold som rapporteres. Dialogen gir også grunnlag for eventuelle justeringer av målene eller strategiene.

Programmet vil ha stor nytte av denne kommunikasjonen i arbeidet med å utvikle programmets tilbud, og i sin formidling av erfaringer om hvordan utfordringer og oppgaver kan løses.

11. Samspill med andre virkemidler

Arena-programmet inngår i en gruppe av programmer og tjenester som har som hovedformål å utløse og forsterke samarbeidsbaserte utviklingsprosesser:

- Arena har felles programledelse med *Norwegian Centres of Expertise; NCE-programmet*. Dette programmet er rettet mot de mest vekstkraftige og internasjonalt orienterte næringsklyngene i Norge. Arena vil kunne bidra til å utvikle klynger med et godt ressursfundament og vekstpotensial til å bli kandidater for NCE.
- Innovasjon Norges tjenestetilbud til *Bedriftsnettverk* vil kunne anvendes innenfor et bredere næringsmiljø som får støtte fra Arena. Nettverkstjenesten kan også fange opp prosjektinitiativ som ligger opp til Arena-programmet, men som er avgrenset til en bedriftsgruppering med et mer begrenset samarbeidsbehov.

- Forskningsrådets *VRI-program*; *Virkemidler for regional innovasjon*, kan støtte opp under de Arena-prosjektene som ligger innenfor områder som de regionale partnerskapene har prioritert i sine regionale VRI-programmer. VRI kan blant annet støtte tiltak som kan forsterke regionale utdanningsmiljøers enasjement i utviklingsprosessene, relevant forskning om utviklingsprosessene, foresightprosesser, m.m. Planlagt innføring av *Regionale forskningsfond* i 2010 vil innebære en ytterligere støtte til forskningsaktiviteter generert av Arena-prosjekter.

Arena-prosjektene forventes å initiere utviklingsprosjekter som kan følges opp gjennom andre satsinger og tjenester, blant annet:

- Større innovasjonsprosjekter som gjennomføre sammen med en krevende kunde, kan vurderes støttet fra industrielle og offentlige utviklingskontrakter (IFU/OFU).
- Tiltak for økt internasjonalisering kan støttes av relevante tilbud levert av Innovasjon Norges utenlandsapparat.
- Innenfor Innovasjon Norges strategiske sektorsatsinger kan Arena-programmet bidra til å utvikle sentrale regionale miljøer innenfor de respektive satsingene.

Arena-programmet skal delta aktivt i internasjonale fora og programmer som har som formål å etablere faglige og kommersielle transnasjonale koplinger mellom næringsklynger: EU-programmer som Baltic Sea Region Innovation Network, European Cluster Alliance, Regions of Knowledge, samt bilaterale relasjoner mellom Norge og andre land.